

Ontvangen: 23-1-2023 2022/091++DT

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Windesheim
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
35560082

Bijlagen
1

Datum 23-01-2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-masteropleiding Leiderschap voor
Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hier tegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht college,

Met de brief van 29 november 2022, door de Commissie Doelmatigheid Hoger
Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 29 november 2022, hebt u mij het
voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Leiderschap voor
Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning als bekostigde opleiding te verzorgen in
Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 16 januari 2023, kenmerk 2022/091, positief
geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit
besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het
hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling
macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te
stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Leiderschap voor
Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning als bekostigde opleiding te verzorgen in
Zwolle. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn
instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de
WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, voldoet
aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere
motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de
opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd
in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de

NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Onze referentie
35560082

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Windesheim Deeltijd hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning Zwolle	2022/091	16/01/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag van de Christelijke Hogeschool Windesheim voor de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning te Zwolle.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Christelijke Hogeschool Windesheim Deeltijd hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning Zwolle	2022/091	16/01/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 29/11/2022 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 29/11/2022 met kenmerk 2022-5928). Het betreft een herhaalde aanvraag. Op 07/12/2021 heeft de Christelijke Hogeschool Windesheim een aanvraag ingediend voor bekostiging van de hbo master Leiderschap in complexiteit (de oorspronkelijke opleidingsnaam). Op 14/02/2022 heeft de CDHO negatief geadviseerd (kenmerk 2021/103). De Minister van OCW heeft op 25/02/2022 een negatief besluit genomen over deze aanvraag. De onderhavige aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning als bekostigde opleiding te Zwolle te verzorgen. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning in Zwolle aanbieden. Het betreft een Nederlandstalige hbo master die de aanvrager in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil laten opnemen. De opleiding omvat 60 studiepunten en zal in deeltijdvorm worden aangeboden.

De hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning bestaat uit drie modules. In de eerste module leren studenten de kernbegrippen van de master - leiderschap, complexiteit en persoonsgerichte zorg en ondersteuning - en de samenhang tussen deze begrippen. In de tweede module bedenken studenten oplossingen voor complexe vraagstukken in de zorg- en welzijnspraktijk, gaan zij na welke leiderschapsstrategieën het meest passend zijn bij verschillende niveaus van complexiteit en leren zij door middel van een professioneel assessment hun eigen leiderschapsstijl en capaciteiten beter kennen. In de afstudeermodule gaan studenten op basis van passend leiderschap oplossingen implementeren voor complexe problemen in zorg- en welzijnspraktijk. De hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma (niet nader gespecificeerd) en met tenminste twee jaar werkervaring. De master leidt op voor strategische en operationele functies bij onder meer gemeenten, zorgverzekeraars, ziekenhuizen en welzijnsinstellingen. Afgestudeerden zullen terecht komen in functies als projectleider, programmamanager, teamleider, ketenmanager, innovatiemanager, zorginkoper, regieverpleegkundige en regisseur zorg en welzijn.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning verwijst de aanvrager naar de prognoses voor opleidingstypen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, een vacatureanalyse opgenomen in het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek Leiderschap in Complexiteit' uitgevoerd door Markteffect (2022) en een behoefteonderzoek onder werkgevers opgenomen in het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek Leiderschap in Complexiteit' uitgevoerd door Markteffect (2022).

De aanvrager stelt dat drie opleidingsclusters die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als verwant aan de voorgenomen opleiding dienen te worden beschouwd, zijnde het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen, het opleidingstype master management en bedrijfs- en personeelwetenschappen en de opleidingssubsector master gezondheidszorg. De commissie weegt enkel de perspectieven van de meest specifieke opleidingstypes uit het ROA om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te geven van de arbeidsmarktbehoefte aan verschillende types afgestudeerden. De prognoses voor de overkoepelende opleidingssubsector master gezondheidszorg worden om deze reden niet meegewogen, aangezien hierin opleidingen in niet verwante opleidingstypen zoals master (dier)geneeskunde en tandheelkunde worden meegewogen.

De commissie acht met de aanvrager binnen ROA's classificatie het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen relevant, omdat binnen dit opleidingstype onder meer de sterk verwante hbo masters Healthy Ageing Professional en Health Care and Social Work zijn ondergebracht. De commissie merkt op dat er een beperkt aantal verwante opleidingen in dit opleidingstype is opgenomen en dat er een grote hoeveelheid niet verwante opleidingen in dit opleidingstype is opgenomen.

De commissie acht om deze reden de prognoses van het ROA voor dit opleidingstype ten dele relevant. Het ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van opleidingen in dit opleidingstype als 'goed' en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype farmacie en gezondheidswetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		8300	10	1.5	erg hoog
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026		12100	14	2.2	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026		20400	24	3.6	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		12300	14	2.2	laag
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.92				groot
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.92				goed

Bron: ROA, AIS

De commissie acht, anders dan de aanvrager, het opleidingstype master management en bedrijfs- en personeelwetenschappen onvoldoende relevant voor de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning. In dit opleidingstype is slechts één sterk verwante opleiding ondergebracht (Innovatie in Zorg en Welzijn) naast een groot aantal nauwelijks en niet verwante opleidingen. De commissie laat ROA's prognoses voor dit opleidingstype dan ook buiten beschouwing.

De commissie constateert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor het voor de voorgenomen master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning (ten dele) relevante opleidingstype een positief beeld oplevert van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager heeft voorts verwezen naar het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek Leiderschap in Complexiteit' uitgevoerd door Markteffect (2022) dat uit twee onderdelen bestaat: een vacatureanalyse op basis van de database van Jobfeed en een behoefteonderzoek onder werkgevers. De aanvrager geeft aan dat 'Leiderschap in complexiteit' de opleidingsnaam is die in eerste instantie voor de beoogde opleiding is bedacht. De vacatureanalyse bestaat uit een kwantitatief en een kwalitatief deel. Een onderzoeksverantwoording en een aantal van de onderzochte vacatures zijn eveneens bijgevoegd. Markteffect heeft gebruik gemaakt van de database van Jobfeed en gekozen voor de peilperiode januari 2017- december 2022. Omdat de analyse is afgerond in oktober 2022 en de data over 2022 derhalve niet compleet zijn heeft Markteffect ervoor gekozen om extrapolatie toe te passen over het aantal vacatures van het laatste jaar uit de analyse. De commissie is van mening dat het een dusdanig korte tijdsperiode binnen de totale onderzoeksperiode betreft dat de toegepaste extrapolatie voldoende nauwkeurige resultaten oplevert. Markteffect heeft voor de kwantitatieve analyse per functietitel de groei c.q. daling van het aantal vacatures geanalyseerd - ook ten opzichte van het jaar ervoor - en de resultaten in grafieken verwerkt om vast te kunnen stellen wat de trends per functietitel en per opleidingsniveau zijn. In de analyse is gezocht op diverse functietitels uitgezet in de branche gezondheid en welzijn waarbij een hbo of hbo/wo profiel gewenst was.

Een functietitel werd passend gevonden als deskundigen uit de zorg- en welzijnspraktijk de kennis en vaardigheden die in de master aan de orde zijn relevant achtten voor de uitvoering van die functie. Middels een aantal interviews met personen werkzaam binnen de zorg- en welzijnspraktijk en brainstormsessies van de ontwikkelgroep van de master is een basislijst opgesteld met mogelijk relevante functies. In een reviewsessie werd de lijst vervolgens voorgelegd aan een grotere groep van personen werkzaam binnen de zorg- en welzijnspraktijk en het onderwijs. Via deskresearch is gekeken hoe deze kennis en vaardigheden terugkwamen in vacatures. Dit resulteerde in de volgende functietitels: adviseur, beleidsadviseur, beleidsmedewerker, bestuursfunctie, consultant, innovatiemanager, ketenmanager, locatiemanager, manager, manager zorg/zorgmanager, netwerkmanager, programmaleider, projectleider, (werkzaam bij de) Raad van Toezicht, regisseur/zorgregisseur, relatiemanager, strategisch adviseur, teamleider, zorg- en/of welzijnscoördinator, zorginkoper en zorgmakelaar. Uit de vacatureanalyse blijkt dat er in de totale periode sprake is van een groei in het aantal vacatures passend bij het afstudeerprofiel van de voorgenomen opleiding van 5964 in 2017 naar 14840 vacatures in 2022, waarbij de groei van het aantal vacatures in de jaren 2021 en 2022 het grootst is. Uit het onderzoek volgt dat het aantal vacatures op hbo-niveau het meest is gegroeid in deze periode. Het aantal vacatures op hbo-/wo-niveau is eveneens gestegen. Het aantal vacatures op wo-niveau in de periode 2017-2022 is min of meer stabiel.

Markteffect heeft tevens een kwalitatieve analyse op relevante trefwoorden uitgevoerd die voorkomen in de vacatures die ten behoeve van de kwantitatieve analyse zijn onderzocht. Deze trefwoorden bestaan uit thema's en persoonlijke eigenschappen/vaardigheden die bij het profiel van de voorgenomen master passen en die bij functiebeschrijvingen in vacatures in de branche zorg en welzijn gevonden kunnen worden. Er is gezocht op de volgende trefwoorden: zorgketen, leiderschap, coachen, helicopterview, verbreding/verbreden, multidisciplinair, transitie, strategisch, verbeteren, tactisch, innoveren, netwerk, complexiteit, operationeel, kwaliteit van zorg, keten en breed inzetbaar. Uit de analyse van Markteffect blijkt dat het gebruik van deze trefwoorden in vacatures binnen de branche zorg en welzijn tussen 2017 en 2022 sterk is toegenomen. De aanvrager concludeert dat uit het vacatureonderzoek van Markteffect blijkt dat het aantal vacatures dat relevant is voor afgestudeerden van de beoogde opleiding groot is. De commissie constateert dat zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve vacatureanalyse volgens een valide en navolgbare methode is uitgevoerd. De hoeveelheid onderzochte vacatures sluit zowel voor wat betreft functietitels als trefwoorden aan bij de inhoud van de beoogde master. De uitgevoerde vacatureanalyse geeft daarmee blijk van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning.

De aanvrager heeft daarnaast aan Markteffect gevraagd om een behoefteonderzoek onder werkgevers uit te voeren. In het 'Macrodoelmatigheidsonderzoek Leiderschap in Complexiteit' (2022) zijn de resultaten van de door Markteffect uitgevoerde werkgeversenquête weergegeven. Middels deze telefonische enquête is onderzocht wat de behoefte van werkgevers in de sector zorg en welzijn is om personeel door middel van de beoogde master te laten opscholen en of deze werkgevers bereid zijn om de opscholing te financieren en te faciliteren. De enquête is in de periode augustus/september 2022 afgenomen onder 102 respondenten uit een KvK-bestand van ca. 3400 representatieve werkgevers in het uitgestrekte werkgebied van de aanvrager (de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Flevoland en Utrecht). De doelgroep van het onderzoek betreft werkgevers in de 'gezondheids- en welzijnzorg' met een minimale organisatiegrootte van 10 fte aan personeel. Alle ondervraagden zijn (mede-) verantwoordelijk voor het aannemen van nieuw personeel en/of bijscholing van huidig personeel: 41% is directeur/eigenaar, 39% is afdelingshoofd/teamleider en 20% is HR-manager/medewerker. Markteffect heeft een lijst met namen en grootte van de benaderde organisaties, de functies van de respondenten en of de respondenten zeggenschap over het personeelsbeleid hebben. Er is in het onderzoeksrapport een selectie gemaakt van de gegeven antwoorden. 72% van de ondervraagden geeft aan dat de inhoud van de opleiding hen (heel erg) aanspreekt.

59% van de respondenten geeft aan dat er in hun sector behoefte is aan werknemers die de master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning hebben afgerond, maar slechts 35% van de werkgevers geeft aan dat er in hun organisatie behoefte is aan zulke medewerkers. 19% van de werkgevers zegt binnen nu en vijf jaar behoefte te hebben aan de opleidingsmogelijkheden van de master voor zittende medewerkers en 20% voor toekomstige medewerkers. 41% van de respondenten is bereid om het volgen van de master volledig te financieren. Uit de enquête volgt daarnaast dat de werkgevers (n=38) die aangaven in de periode vanaf het moment van deelname aan de enquête en 5 jaar (misschien) behoefte te hebben aan nieuwe werknemers 4,8 externe vacatures binnen de organisatie worden verwacht voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. De werkgevers (n=39) die aangaven in de periode vanaf het moment van deelname aan de enquête en 5 jaar er (misschien) behoefte aan te hebben dat hun huidige werknemers de beoogde opleiding gaan volgen verwachten dat gemiddeld 3,6 eigen medewerkers de opleiding zullen gaan volgen. De commissie constateert dat de enquête volgens een valide en navolgbare methode is uitgevoerd en dat een representatieve groep respondenten is benaderd. De commissie concludeert dat de werkgeversenquête blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte, hoofdzakelijk bestaande uit een opscholingsbehoefte, aan afgestudeerden van de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager een arbeidsmarktbehoefte, hoofdzakelijk bestaande uit een opscholingsbehoefte, aan afgestudeerden van de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning heeft aangetoond.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning onder meer naar het 'Integraal Zorgakkoord' van het Ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg bestaande uit overkoepelende organisaties van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg (2022), de 'Discussienota Zorg voor de Toekomst' van het Ministerie van VWS (2021), het rapport 'Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú. Actieplan voor het behoud van goede en toegankelijke gezondheidszorg' van de Nederlandse Zorgautoriteit en Zorginstituut Nederland (2020) en de 'Sectormonitor Zorg & Welzijn' van de Sectortafel regio Zwolle (2021).

De aanvrager beschrijft dat het Nederlandse zorg- en welzijnssysteem goed ontwikkeld is en tot de beste ter wereld behoort. Het huidige zorg- en welzijnssysteem loopt volgens de aanvrager echter tegen haar grenzen aan. Dit volgt volgens de aanvrager ook uit het 'Integraal Zorgakkoord' (2022) - gesloten tussen het Ministerie van VWS en diverse partijen in de zorg - waarin wordt gesteld dat Nederland een hoogstaande gezondheidszorg heeft met een breed en fijnmazig aanbod en gekwalificeerde en betrokken zorgprofessionals. Niet alle zorg die wordt geleverd is echter aantoonbaar effectief. Zorg waarvan is aangetoond dat deze niet effectief is wordt in de praktijk soms toch geleverd. Dat is volgens het 'Integraal Zorgakkoord' niet goed voor de cliënt of patiënt (p. 5). De aanvrager beschrijft verder dat de gemiddelde levensverwachting is toegenomen, maar dat ouderen door deze hogere levensverwachting vaak ook meerdere (chronische) aandoeningen en beperkingen hebben dan voorheen. De aanvrager stelt dat de vergrijzing tot een toenemende druk op zorg en welzijn leidt en, mede door de krimp van de beroepsbevolking, tot personeelstekorten in deze en andere sectoren. De zorg en ondersteuning zijn daarmee in de praktijk niet voor iedereen even toegankelijk. Ook de uitkomsten voor mensen in termen van kwaliteit van leven, gezondheid, welzijn en levensverwachting, verschillen (p. 5). De commissie constateert met de aanvrager dat er al langere tijd een verschuiving gaande is in de gezondheidszorg en dat de geboden zorg niet altijd even goed aansluit op de behoefte van de patiënt. De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding eraan bij kan dragen dat de zorg beter aansluit op de behoefte van patiënten.

De aanvrager verwijst voorts naar de 'Discussienota Zorg voor de Toekomst' van het Ministerie van

VWS (2021). De kernvraag van de 'Discussienota Zorg voor de Toekomst' is hoe de houdbaarheid van de Nederlandse zorg kan worden gewaarborgd. Gelet op de ontwikkelingen en het streven naar integrale gezondheidszorg benadrukt het kabinet dat het van groot belang is de zorg als geheel te zien en de verbinding te leggen tussen verschillende (sub)domeinen (p. 3). De nota stelt dat er een herijking nodig is op drie gebieden (1) preventie en gezondheid, (2) regie en organisatie van de gezondheidszorg en (3) vernieuwing en werkplezier in de gezondheidszorg. Een rode draad hierin is dat de stelsels voldoen, maar dat de gelijkgerichtheid in die stelsels en tussen die stelsels vergroot moeten worden, alsmede dat regionale samenwerking en domeinoverstijgende coördinatie versterkt moeten worden. Onvoldoende regie en samenwerking belemmert ingrijpende vernieuwingen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het zorgaanbod mee kan veranderen met de stijgende en veranderende zorgvraag. De vernieuwingen die hiervoor nodig zijn - het voorkomen, verplaatsen en vervangen van zorg - vergen dat zorgorganisaties hun werk beter op elkaar afstemmen, zowel qua organisatie als digitale infrastructuur (p. 21-22). De aanvrager beschrijft dat de beoogde opleiding aandacht besteedt aan de regie en organisatie van de keten en hoe de complexiteit van de keten beter beheersbaar wordt. De commissie is van oordeel dat de 'Discussienota Zorg voor de Toekomst' het maatschappelijk belang van het ontstaan van de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning onderstreept aangezien de master zich inzet op het verbinden van diverse systemen en netwerken binnen het zorg- en welzijnslandschap teneinde de uitdagingen en problemen binnen de complexiteit van zorg en welzijn aan te gaan.

De aanvrager betoogt onder verwijzing naar het rapport 'Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú. Actieplan voor het behoud van goede en toegankelijke gezondheidszorg' van de Nederlandse Zorgautoriteit (2020) dat de beoogde masteropleiding bijdraagt aan het realiseren van de gewenste duurzame veranderingen binnen het zorg- en welzijnlandschap. In dit actieplan worden de grenzen van het huidige systeem beschreven en voorbeelden geschetst van onnodige zorg of verkeerde inzet van zorg waardoor het systeem verder onder druk wordt gezet. Daarnaast wordt het belang benadrukt van waardegedreven zorg, zorg op de juiste plek, het betrekken van de patiënt en het inzetten op gezondheid in plaats van ziekte (p. 6). De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de beoogde master binnen het zorg- en welzijnlandschap ontwikkelingen vanuit verschillende perspectieven kunnen (laten) analyseren en deze agenderen bij stakeholders die betrokken zijn bij het organiseren van persoonsgerichte zorg en sociaal welzijn. Met hun ketenpartners zetten zij complexiteitbestendige strategieën op voor het realiseren en borgen van persoonsgerichte zorg en welzijn. Als changemakers en toekomstgerichte leiders zullen de afgestudeerden van de beoogde masteropleiding actief bijdragen aan het realiseren van regionale samenwerking en het versterken van de domeinoverstijgende coördinatie binnen het zorg- en welzijnlandschap. De commissie stelt vast dat in het adviesrapport van de Nederlandse Zorgautoriteit de grenzen van het huidige zorgsysteem worden beschreven en voorbeelden van onnodige zorg of verkeerde inzet van zorg worden gegeven. De commissie is van mening dat de beoogde opleiding is gericht op oplossingen voor de problemen die in het rapport 'Samenwerken aan passende zorg: de toekomst is nú. Actieplan voor het behoud van goede en toegankelijke gezondheidszorg' worden beschreven zoals een focus op waardegedreven zorg, zorg op de juiste plek, het beter betrekken van de patiënt en het inzetten op gezondheid in plaats van ziekte. De commissie concludeert dan ook dat de opleiding aansluit op de gestelde doelstellingen voor een effectievere en meer patiëntgerichte zorg zoals deze naar voren komen in het rapport van de Nederlandse Zorgautoriteit.

De aanvrager beschrijft dat uit de 'Sectormonitor Zorg & Welzijn' van de Sectortafel Regio Zwolle (2021) blijkt dat de zorg- en welzijnssector in de jaren voor de coronacrisis is gegroeid met 1% (periode 2010-2019). De verwachting is dat de groei in 2024 2,7% bedraagt gezien vanaf het jaar 2010. Er zijn in 2021 64.800 arbeidsplaatsen in de zorg- en welzijnssector in de regio Zwolle (p. 3). De 'Sectormonitor Zorg & Welzijn' maakt deel uit van de Human Capital Agenda.

De aanvrager stelt dat het oplossen van uitdagingen voortkomend uit de Human Capital Agenda een andere aanpak vergt. De aanvrager stelt dat er binnen de zorg- en welzijnssector behoefte bestaat aan leiders die verantwoordelijkheid nemen, zelfstandig zijn, creatief denken, anderen kunnen motiveren, nieuwe samenwerkingsverbanden en netwerken vormen, de nodige kennis en expertise weten te mobiliseren en waar nodig ook knopen kunnen doorhakken. De aanvrager wil middels de master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning professionals opleiden die een bijdrage aan de toekomstbestendigheid van het regionale zorg- en welzijnslandschap kunnen leveren. De commissie constateert dat dit blijkt geeft van een maatschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding.

De commissie is van mening dat de hierboven genoemde bronnen in samenhang bezien het maatschappelijk belang van de voorgenomen hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning onderstrepen. De commissie is dan ook van mening dat de aanvrager reeds op grond van het bovenstaande een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 29/11/2022 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie bepaalt het verwante opleidingsaanbod door vast te stellen welke bestaande opleidingen inhoudelijk sterk met de voorgenomen opleiding overeenkomen en opleiden tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Ten slotte is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat.

De aanvrager stelt dat de master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning is gericht op de ontwikkeling van complexiteitbestendige strategieën en leiderschapskwaliteiten om persoonsgerichte zorg en ondersteuning binnen de complexe zorg- en welzijnsketens te kunnen realiseren en bestendigen. De aanvrager is van mening dat de hierna genoemde verwante opleidingen een andere inhoudelijke focus hebben en daarmee niet zijn gericht op het realiseren en bestendigen van persoonsgerichte zorg en ondersteuning op ketenniveau. De aanvrager beschouwt de volgende hbo masters als sterk verwant aan de beoogde opleiding: Health Care and Social Work (Saxion Hogeschool), Healthy Ageing Professional (Fontys Hogescholen en Hanzehogeschool Groningen) en Innovatie in Zorg en Welzijn (Hogeschool Utrecht). Daarnaast beschouwt de aanvrager de volgende opleidingen als aanverwant aan de voorgenomen opleiding: de hbo masters Jeugdzorg (Hogeschool Leiden), Social Work (Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de joint degree van NHL Stenden Hogeschool en Hanzehogeschool Groningen) en Health Innovation (NHL Stenden Hogeschool) alsmede de wo masters Health Economics, Policy and Law (Erasmus Universiteit Rotterdam), Healthcare Policy, Innovation and Management (Universiteit Maastricht), European Master in Health Economics and Management (Erasmus Universiteit Rotterdam), Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam) en Zorgmanagement (Erasmus Universiteit Rotterdam).

De commissie beschouwt de hbo masters Innovatie in Zorg en Welzijn, Health Care and Social Work en Healthy Ageing Professional als sterk verwant aan de voorgenoemde master. Daarnaast beschouwt de commissie de hbo masters Jeugdzorg en Social Work als aanverwant. De commissie acht de hbo masters Health Innovation (NHL Stenden Hogeschool) en Gezondheidsinnovatie (Zuyd Hogeschool, nog niet gestart) eveneens aanverwant, omdat deze opleidingen studenten opleiden tot adviseur of regisseur van vernieuwingsprocessen in de zorg. De commissie acht voornoemde hbo masters aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenoemde opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenoemde opleiding.

De commissie stelt voorts vast dat de wo masters Zorgmanagement (Erasmus Universiteit Rotterdam), Healthcare Policy, Innovation and Management (Universiteit Maastricht), Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Science (Vrije Universiteit Amsterdam), Health Economics and Management (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Health Economics, Policy and Law (Erasmus Universiteit Rotterdam) opleiden tot dezelfde arbeidsmarktsector. Gelet hierop en in aanmerking genomen dat de Regeling ruimte geeft hbo en wo opleidingen met elkaar te vergelijken neemt de commissie deze masters mee bij de vergelijking van het bestaande opleidingsaanbod. De commissie is van mening dat de master Population Health Management (Universiteit Leiden) eveneens als aanverwant aan de voorgenoemde opleiding dient te worden beschouwd, aangezien deze master ook gericht is op het oplossen van complexe zorgvraagstukken en onder meer opleidt tot functies bij zorg- en welzijnsorganisaties en verzekeraars. De commissie acht voornoemde wo masters aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenoemde opleiding, maar een andere instroomgroep bedienen en hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenoemde opleiding.

De aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de aanverwante onbekostigde wo master Executive Master of Health Administration van TIAS Business School is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleiding. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide sterk in de afgelopen 5 jaar (zie Tabel 3).

Tabel 3. Instroom in (aan)verwante bekostigde hbo en wo masters

Opleiding	Instelling	'17- '18		'18- '19		'19- '20		'20- '21		'21- '22		
		vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	vt	dt	
M Innovatie in Zorg en Welzijn (49132)	Hogeschool Utrecht (25DW), Utrecht			84		126		161		174		171
M Health Care and Social Work (40101)	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede			33		33		41		39		23
M Healthy Ageing Professional (49127)	Fontys Hogeschool (30GB), Eindhoven						8	23	15	23	11	21
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	27	42	13	28	14	14	23	22	22	22	25
M Health Innovation (40120)	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	7	11	7	14	5	18	6	12	7	19	
M Gezondheidsinnovatie (49145)	Zuyd Hogeschool (25JX), Heerlen					6	19	6	10	3	17	
M Jeugdzorg (40019)	Hogeschool Leiden (21RI), Leiden			12		16		25		10		13
M Social Work (44116)	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam			27		27		24		28		25
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen			19		15		18		28		25
M Social Work (joint degree) (49500)	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen			23		22		15		16	15	16
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden											
M Zorgmanagement (60081)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	133	76	75	89	111	82	199	77	234	96	
M European Master in Health Economics and Management (joint degree) (65017)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	57		89		67		98		62		
M Health Economics, Policy and Law (60082)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	133		126		172		208		220		
M Healthcare Policy, Innovation and Management (60460)	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	109	12	100	16	109	22	125	17	91	16	
M Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (60803)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	110		114		101		144		133		
M Population Health Management (60858)	Universiteit Leiden (21PB), 's-Gravenhage											19
Totaal		576	339	524	386	593	462	824	456	817	467	

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de resultaten van het arbeidsmarktonderzoek van Markteffect en de instroom in (aan)verwante bekostigde opleidingen. De aanvrager verwacht dat jaarlijks ca. 25 studenten zullen instromen.

De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte en de maatschappelijke behoefte die bij criterium a zijn aangetoond, blijkt dat er ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Zwolle heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij reeds geregistreerde opleidingsnamen zoals Innovatie in Zorg en Welzijn of Healthcare and Social Work. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de hbo master Leiderschap voor Persoonsgerichte Zorg en Ondersteuning in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.